

O'na veda edişimizin 8. Yılında Belgin Sarmaşık'ın derlediği 'Attilâ İlhan'a Mektuplar adlı kitabı yeniden okuyorum.

Kitap, Aziz Nesin'den Buket Uzuner'e, Özdemir İnce'den Murat Belge'ye, Doğan Hızlan'dan, Hilmi Yavuz'a; Kemal Sülker, Mehmet Ali Aybar, Orhan Kemal, Doğan Avcıoğlu, Niyazi Berkes'e kadar geniş bir yelpazede yer alan isimlerin Attilâ İlhan'a yazdığı mektuplara yerveriyor.

1960'lar ile 80'ler arasında, 27 Mayıs dönemi ile 80 darbesi arasındaki 20 yıllık döneme ait bu mektuplar, hem döneme, hem kişilere tanıklık ediyor.

Bugün herbiri bilim kültür dünyamızda belli yere sahip bu kişilerin 12 Mart ile 12 Eylül arasında İlhan'a yazdıkları bu mektupların, sağlığında yayınlanmasını

Attilâ ağabey şu sözlerle gerekçelendirmişti:

“Önemli olan ‘aydın’ ve ‘sanatçı’nın hem fikirleri hem kendi kendisiyle ‘tutarlı’ olmasıdır... Mektupları, öteki tarafa gitmeden yayınlama sebebim, dünyadan el etek çekince, mektubu yazarların itiraz ya da düzeltme hakkının kalamayacak olması.. Mektubu alanın cevap hakkının da ortadan kalkacağı...Aslolan ‘hayattır’ ama, hayatın ‘yansıtılması da bir o kadar önemli: ‘Riya payı’ nedir, o anlaşılır...”

“Önemli olan ‘aydın’ ve ‘sanatçı’nın hem fikirleri hem kendi kendisiyle ‘tutarlı’ olmasıdır... Mektupları, öteki tarafa gitmeden yayınlama sebebim, dünyadan el etek çekince, mektubu yazarların itiraz ya da düzeltme hakkının kalamayacak olması.. Mektubu alanın cevap hakkının da ortadan kalkacağı...Aslolan ‘hayattır’ ama, hayatın ‘yansıtılması da bir o kadar önemli: ‘Riya payı’ nedir, o anlaşılır...”

Bugün, farklı cephelerden artan saldırı ve karalama kampanyalarına maruz kalması, Attilâ İlhan'ın eserlerinin hala ne kadar etkili olduğunun kanıtı!. O olacak olanları çok seneler önce yazmış, ölümünden sonra atıp tutacak olanların ruh hallerini de mektupların tanıklığında ortaya koymuştu.

Onu kaybedeli 8 yıl oldu.

Tv 8'deki mutad Salı toplantılarından birinde, ‘kıskançlık’ ve ‘toplumsal dönüşüm’ içinde yoğrulan Türk aydınının ‘çıkamaz’larından sözetmişti..

Çeşitli akımların Türkiye ‘şube’lerinin ve ‘tercüme ilerici’lerinin, birbirlerine atıp tutmaktan

öteye gidememesini, halktan uçurumlarla ayrılmış olmalarına bağlamıştı.. Yıllar ve yıllardır, birbirini 'ajan', 'polis', 'muhibir', 'Rusçu' 'Çinci', 'Baticı' olarak suçlayarak vakit geçiren zevatın, halkla olan ilişkisinin ne kadar "uzak" olduğuna dikkat çekmişti.

Halk ile arasında uçurumlar olan bu vatanın 'aydınları', Batılı düşünürlerin tuttuğu aynada kaybolmuşlar, ülkeleri için sentez oluşturamadıklarından bir türlü 'yerli' olamamışlar ve birbirlerini "yiyerek" ayrı bir tür olarak hayatlarını sürdürüp sona erdirmişlerdi. Halkına olabildiğince yabancı bir "tür" idi onlar.. Kendi küçük dünyalarında halkla hiç temas etmeden yaşarlardı..

Attilâ ağabeye göre 'yüzyıldır Türk aydınının havada konuşup havanda su dövmesi'nin nedeni hareket noktasının yanlışlığıdır:

"Bizde, HAREKET NOKTASI 'üretim gücü' yani işçiler olacağına hep aydınlık olmuştur. Onlar da ilerlilikle baticılığı karıştırdıklarından, işçilerin ve halkın güveninden uzaktır!"

Aydının , halkla, işçi sınıfıyla buluşamadıkça, 'sonuç' alınamayacağını Atatürk'ün sözleriyle anlatmıştır:

"Milletimizin, tarihini ruhunu ananelerini doğru sağlam dürüst bir bakışla görmeliyiz....Memleketi kurtarmak için, halk ve aydınlığın arasındaki ayrılık durdurulmalı, mutabakat sağlanmalıdır. Bunun için halkın biraz daha hızlı yürümesi, aydınlığın da çok hızlı gitmemesi gerekir. Lakin halka yaklaşmak ve halkla kaynaşmak, daha çok aydınlara düşen bir görevdir" M.K. Atatürk 20 Mart 1923

İşte Attilâ İlhan bunu başarmıştı. Şimdi sıra bizde.. Bu uzun bir süreç ama sabırla onun gösterdiği yolda ilerleyeceğiz.

Sevgi, saygı ve minnetle Attilâ ağabeyimizi anıyoruz..

Banu AVAR, 10 Ekim 2013

banuavar@superonline.com

<http://www.milliradebildirisi.org>